

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра композиції

”ПОГОДЖУЮ”

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

”ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

”ПОГОДЖУЮ”

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПОЛІФОНІЯ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Спеціалізація	«Хорове диригування»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.9.7, ОК 3.1.11)
Загальний обсяг	4 кредитів ЄКТС (120годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (3), екзамен (4)
Термін викладання	3,4-й семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	денна

Робоча програма навчальної дисципліни «Поліфонія» з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

ФРОЛЯК Богдана Олексіївна – доцент кафедри композиції, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Композиції*
Протокол від “16” червня 2021 року № 5

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни- підготовка висококваліфікованих хорових диригентів, що вільно володіють навиками аналізу та практикою багатоголосного письма, від стилізації різних музичних епох, до використання цих принципів у сучасних партитурах.

Основним завданням дисципліни є навчання студентів володінню засадами багатоголосного письма, вивчення історичного контексту багатоголосної музики та її проєкцію на сучасну епоху.

Також завданням курсу є:

1. Дати історичну перспективу розвитку європейської музики в сенсі її багатоголосної системи.
2. Грунтуючись на детальному аналізі поліфонічних творів різних епох та на практичних роботах, розкрити сутність поліфонії як одного з найстаріших та основних історично розвинутих засобів музичного письма, актуальних і в сучасному виконавському процесі, навчити студентів-диригентів вміло користуватися знанням поліфонічних прийомів письма у власній виконавській практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «ПОЛІФОНІЯ» студент повинен **знати:**

- основні поліфонічні прийоми письма.
- поліфонічні стилі раннього багатоголосся, *Ars antiqua*;
- поліфонічні стилі *Ars nova*;

В результаті навчання випускник повинен **вміти:**

- вільно використовувати основні поліфонічні прийоми письма;
- моделювати поліфонічні композиції в стилістиці раннього багатоголосся, *Ars antiqua*;
- моделювати поліфонічні музичні композиції використовуючи контрапунктичні техніки *Ars nova*;

Курс „Поліфонія" є синтезом знань та навичок, які можна реалізувати у зв'язку із суміжними дисциплінами (композиція, інструментування, читка партитур, аналіз музичних творів, основи хорового письма та ін.).

Постійне розширення обсягу знань та здатність їх усіляко застосовувати в курсі „Поліфонія", вирішувати певні проблеми володіння багатоголосним письмом з творчим і оригінальним підходом до трактування музичних партитур різних епох, використовувати також і різні способи стилізації, пов'язаної з музикою попередніх віків є одним із основних завдань у професії диригента.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 3	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 8	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 13	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 16	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК 17	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
РН 1	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час творчо-виконавської діяльності.
РН 3	Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
РН 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
РН 14	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами													
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота	I курс	II курс		III курс		IV курс								
						Всього	у тому числі:				Семестри													
							лекційні	індивідуальні	практичні		1	2	3	4										
											Кількість тижнів в семестрі													
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15															
Поліфонія	4	3		4	120	60			60	60			2	2										

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг	Кількість годин				Самостійна робота
				Аудиторних				
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні	практичні	
II	3	2	60	30	0	0	30	30
	4	2	60	30	0	0	30	30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3ій семестр	
Змістовий модуль 1. ПОЛІФОНІЯ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ. Тема 1. Ранні види багатоголосся: Органум. Кондукт, 9-12 ст.	7
Тема 2 . Мотет 13-14 ст.(Ars antiqua, Ars Nova) .Італійське Треченто.	8
Змістовий модуль 2. ПОЛІФОНІЯ ВІДРОДЖЕННЯ. Тема 1. Поліфонія Відродження. Строгий стиль.	15
4ий семестр	
Змістовий модуль 1. ВІЛЬНИЙ СТИЛЬ.	

Тема 1. Фуга. Різні типи форм фуги. Бароко.	10
Тема 2. Фуга в епоху Класицизму та романтизму.	5
Змістовий модуль 2. Поліфонія у музиці ХХ-ХХІ ст.	
Тема 1. Поліфонічні форми і музиці ХХ-ХХІ ст.	10
Тема 2. Фуга в ХХ-ХХІ ст.	5

Самостійна робота

Зій семестр	
Написання різних форм органуму- ранній паралельний,ранній непаралельний, вільний класичний, пізній з подвійною мелізмою, мелізматичний органум, чотириголосний органум Школи Нотр-Дам.	5
Написання триголосного мотету в стилі Мотету Ars Antiqua. Багатоголосся Ars Nova. Аналіз ізоритмічного мотету.	3
Поточний контроль	2
Написання усіх видів простого та складного двоголосного контрапунктів, усіх видів двоголосних імітацій у простому та складному контрапунктах.	18
Підсумковий контроль (залік)	2
4ий семестр	
Написання простої триголосної фуги для фортепіано або іншого інструментального складу на власну тему в стилі Бароко. Аналіз різних типів фуг у бароковій музиці.	8
Написання невеликого багатоголосного хорового твору з використанням фугато.	8
Поточний контроль	2
Написання експозиції подвійної чотириголосної фуги для фортепіано або іншого інструментального складу. Аналіз поліфонічних форм та фуг у музиці ХХ-ХХІ ст.	10
Підсумковий контроль (іспит)	2

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„Відмінно" А - студент творчо осмислив матеріал курсу Поліфонії, здатний оперувати ним в інтегративних зв'язках з іншими дисциплінами; аналізувати відповідно до конкретних практичних завдань, пов'язаних із професійним застосуванням отриманих знань; логічно, послідовно викладає фундаментальні принципи поліфонії; орієнтується не **лише** в основній рекомендованій літературі, але й в додаткових джерелах з даного курсу; вільно оперує спеціальною термінологією; має власне відношення до предмету, зіставляє, порівнює отриману інформацію з власним досвідом та уявленнями, творчо осмислює цілі і завдання курсу. Продуктивний, творчий рівень опанування матеріалу.

„Добре" В - студент майже вільно володіє основною інформацією з даного курсу поліфонії, здатний послідовно її переказати, логічно викладає думку; орієнтується в основній фаховій літературі; часто однак не може зробити самостійних висновків і запропонувати власну концепцію застосування засвоєної інформації у майбутній професійній практиці. Орієнтується швидше на готові моделі використання базових знань з поліфонії у професійній діяльності. Репродуктивний рівень опанування матеріалу.

„Добре" С - студент володіє основною інформацією з даного курсу поліфонії, здатний послідовно її переказати, логічно викладає думку; орієнтується в основній фаховій літературі; не може натомість зробити самостійних висновків і запропонувати власну концепцію застосування засвоєної інформації у майбутній професійній практиці. Орієнтується швидше на готові моделі використання базових знань з поліфонії у професійній діяльності. Репродуктивний рівень опанування матеріалу.

„Задовільно" D - студент має певне уявлення про поліфонію, однак, його знання частково досить фрагментарні, неповні, не пов'язуються в цілісну систему, часто являють собою набір окремих фактів, подій, явищ, назв, що не

утворюють цілісної картини; репрезентує поверхове знання спеціальної літератури, невпевненість у визначенні основних положень і дефініцій; демонструє знання основних категорій і понять дисципліни, проте без їх глибшого осмислення; його відповідь характеризується відірваністю теоретичних знань від їх наступного практичного застосування у професійній діяльності. Переважно фрагментарний рівень опанування матеріалу.

„Задовільно” Е - студент має певне уявлення про поліфонію, однак, його знання достатньо фрагментарні, неповні, не пов'язуються в цілісну систему, являють собою набір окремих фактів, подій, явищ, назв, що не утворюють цілісної картини; репрезентує поверхове знання спеціальної літератури, невпевненість у визначенні основних положень і дефініцій; демонструє знання основних категорій і понять поліфонії, проте без їх глибшого осмислення; його відповідь характеризується відірваністю теоретичних знань від їх наступного практичного застосування у професійній діяльності. Фрагментарний рівень опанування матеріалу.

„Незадовільно” FХ - студент має приблизне уявлення про поліфонію, однак, його знання дуже фрагментарні, неповні, не пов'язуються в цілісну систему, являють собою набір окремих фактів, подій, явищ, назв, що не утворюють цілісної картини; репрезентує майже повне незнання спеціальної літератури, у більшості випадків неспроможність у визначенні основних положень і дефініцій; лише частково демонструє знання основних категорій і понять поліфонії без їх глибшого осмислення; його відповідь характеризується повною відірваністю теоретичних знань від їх наступного практичного застосування у професійній діяльності. Оглядово-вибірковий рівень опанування матеріалу.

„Незадовільно” F - студент знає окремі факти, події, назви, проте плутається в них, не диференціює за фундаментальними ознаками, не укладає в послідовність за будь-якими фундаментальними ознаками; не здатний логічно вибудувати причинно-наслідковий ряд розвитку ідеї; не володіє спеціальною

термінологією; не може застосувати своїх знань на практиці. Оглядово-вибірковий рівень опанування матеріалу.

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
4. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

5. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.

2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.

3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.

4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Apel, Willi. *The Notation of Polyphonic Music, 900-1600*, fifth edition, revised, and with commentary. Publications of the Mediaeval Academy of America, no. 38. Cambridge, Massachusetts: Mediaeval Academy of America, 1961.

2. Bradley, Catherine A. *Polyphony in Medieval Paris: The Art of Composing with Plainchant (Music in Context)*. Cambridge University Press, Cambridge, 2018. 298 с.

3. Gleason, Harold, and Warren Becker. *Music in the Middle Ages, and the Renaissance*, third edition. Music Literature Outlines, Series 1. Bloomington, Indiana: Frangipani Press, 1981.

4. Поспелова, Рімма *Трактат, що дав ім'я епоці: «Ars nova» Філіпа де Вімпи // «Старовина музика», № 1, 1999*

5. Snellings, Dirk (2003). *«Ars Nova and Trecento Music in 14th Century Europe»* (retrieved on 2008-06-14), translated by Stratton Bull, 12. CD Booklet CAPI 2003.

6. Fuller, Richard. 2010. *Renaissance Music (1450-1600)*. GCSE Music Notes, at *rpfuller.com* (14 January, accessed 14 October 2014).

7. Persichetti, Vincent *"Twentieth Century Harmony"*: W. W. Norton & Company, 1961. 283 с.

8. Gleason, Harold and Becker, Warren. *Music in the Middle Ages and Renaissance (Music Literature Outlines Series I)*. Bloomington, IN: Frangipani Press, 1986.